Voordracht voor de College vergadering van 10 december 2024

Portefeuille: Onderwijs (9)
Coördinatie Maatschappelijke Voorzieningen (13)

Agendapunt: B10

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met programma Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam (GSA)

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de Voortgangsrapportage Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam 2024 met als belangrijkste constateringen:
    - Tussen 2015 en 2024 is het binnenklimaat in 122 PO/SO en 25 VO schoolgebouwen verbeterd;
    - Naar verwachting is bij afronding van het totaalprogramma GSA in 2026 (met uitloop naar 2027) het binnenklimaat in 138 PO/SO en 32 VO schoolgebouwen verbeterd.
2. In te stemmen met het overhevelen van een uitvoeringskrediet van € 2,5 miljoen uit het budget voor GSA tweede fase naar GSA derde fase, waarmee wordt beoogd de luchtkwaliteit in redelijkerwijs alle schoolgebouwen in Amsterdam te verbeteren.
3. Kennis te nemen van het ter informatie aanbieden van de Voortgangsrapportage van het programma Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam 2024 aan de raadscommissie OZA van 22 januari 2025.

Kernboodschap

Het college heeft kennisgenomen van de voortgangsrapportage Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam (GSA) 2024. Deze geeft inzicht in de tot en met 2024 behaalde resultaten en de verwachte uitvoering in 2025-2026. Tot en met 2024 is met het programma GSA het binnenklimaat in 122 PO/SO en 25 VO schoolgebouwen verbeterd en bij de voorziene afronding in 2026/2027 worden hier nog 16 PO/ SO en 7 VO schoolgebouwen aan toegevoegd (totaal 138 PO/SO en 32 VO). Het college heeft ook ingestemd met het overhevelen van een uitvoeringskrediet van € 2,5 miljoen uit GSA tweede fase naar GSA derde fase, waarmee wordt beoogd de luchtkwaliteit in alle schoolgebouwen in Amsterdam te verbeteren.

Bestuurlijke achtergrond

Op 14 juni 2014 is het Coalitieakkoord *'Amsterdam is van Iedereen 2014-2018'* aangenomen door de gemeenteraad. Onder hoofdstuk 'Ieder kind de beste kansen' staat onder 'Huisvesting': 'Leerlingen en onderwijspersoneel verdienen de beste huisvesting. Een gezond binnenklimaat (luchtkwaliteit) in schoolgebouwen draagt daar in belangrijke mate aan bij'.
Op 9 december 2014 is de *'Agenda Duurzaamheid'* vastgesteld door het college. Hierin is opgenomen dat er vanuit Onderwijs een bijdrage wordt geleverd aan de duurzaamheidsdoelstellingen door in te zetten op de verduurzaming van bestaande en nieuwe schoolgebouwen.

Op 6 januari 2015 is vervolgens het *'Ambitiedocument Gezonde Schoolgebouwen 2015-2018'* vastgesteld door het College van B&W. Hier is de doelstelling geformuleerd om schoolgebouwen voor primair onderwijs (PO), speciaal onderwijs (SO) en voortgezet onderwijs (VO) in de periode 2015-2018 te voorzien van een beter binnenklimaat en betere energieprestaties, zowel voor nieuwe als bestaande bouw. Het College van B&W heeft december 2015 ingestemd met het plan voor

uitvoering van het programma en de daarbij behorende uitgangspunten of voorwaarden voor deelname.
In het coalitieakkoord 2018 – 2022 is de ambitie opgenomen om een vervolg te geven aan het programma Gezonde Schoolgebouwen voor het voortgezet onderwijs. Op 19 december 2018 heeft de gemeenteraad kennisgenomen van de rapportage '*Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam 2015 – 2018, resultaten 2018 en uitvoeringsplan 2019*'. De gemeenteraad heeft ingestemd met het gebruik van het restbudget van € 6,4 miljoen van het programma GSA 2015 – 2018 en het beschikbaar stellen van een krediet van € 9 miljoen ten behoeve van de realisatie van het uitvoeringsprogramma GSA 2019 en het vervolgprogramma in de periode 2020 – 2022, te dekken uit de middelen van de Onderwijsbegroting.

Op 14 november 2023 heeft het college ingestemd met het beschikbaar stellen een uitvoeringskrediet van €14 miljoen voor de uitvoering van laatste uitbreiding van het programma Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam, GSA derde fase, met als belangrijkste doel het verbeteren van de luchtkwaliteit in redelijkerwijs alle schoolgebouwen in Amsterdam.

De huidige coalitie heeft in haar coalitieakkoord aangegeven belang te hechten aan een gezonde leeromgeving voor alle leerlingen en leerkrachten: "*We blijven investeren in schoolgebouwen met een goede luchtkwaliteit*".

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder b, van de Gemeentewet

- Het college is bevoegd beslissingen van de raad voor te bereiden en uit te voeren, tenzij bij of krachtens de wet de burgemeester hiermee is belast.

Onderbouwing besluit

Ad 1. Kennis te nemen van de Voortgangsrapportage Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam; Resultaten 2022-2023 met als belangrijkste resultaten dat tussen 2015 en 2023 het binnenklimaat in 122 PO/SO en 25 VO schoolgebouwen is verbeterd en dat naar verwachting aan het eind van het totaalprogramma GSA in 2026 dit is verhoogd naar 138 PO/SO en 32 VO schoolgebouwen.

Het programma Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam (GSA) is in 2015 gestart om ervoor te zorgen dat alle kinderen in de gemeente Amsterdam les krijgen in een gezonde leeromgeving met voldoende frisse en gezonde lucht (= laag CO_2-gehalte en bescherming tegen fijnstof). Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat een gezond binnenklimaat bijdraagt aan de prestaties van zowel kinderen als leerkrachten en leidt tot minder gezondheidsklachten. De gemeente investeert daarom sindsdien samen met de schoolbesturen in goede ventilatiesystemen in klaslokalen van het primair onderwijs (PO), speciaal onderwijs (SO) en voortgezet onderwijs (VO). De belangrijkste constateringen in de voortgangsrapportage 2024 zijn:

- In de periode 2015 – 2024 is een gezonde leeromgeving met schone en frisse lucht gerealiseerd in **122 schoolgebouwen in het primair/speciaal onderwijs (PO/SO**) en in **25 schoolgebouwen in het voortgezet onderwijs (VO).** Deze schoolgebouwen voldoen aan de landelijke normen voor Frisse Scholen klasse B (of C bij bestaande installatie).
- De uitvoering van het totaalprogramma GSA (thans tweede en derde fase, de eerste fase is in 2019 afgerond) loopt door tot in 2026, met uitloop naar 2027. Bij afronding voldoen 138 PO/ SO en 32 VO schoolgebouwen aan de norm door deelname aan het programma. De onderstaande tabel geeft een overzicht van hoeveel schoolgebouwen per fase zijn en worden uitgevoerd.

Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam		
Uitgevoerd	*uitvoeringsjaar*	*schoolgebouwen*
GSA 1e fase uitgevoerd en afgerond	2015 - 2019	91 PO/SO + 8 VO
GSA 2e fase uitgevoerd	2020 - 2023	23 PO/SO + 14 VO
GSA 2e fase uitgevoerd	2024	2 PO/SO + 1 VO
GSA 3e fase uitgevoerd	2024	6 PO/SO + 2 VO
Totaal uitgevoerd t/m 2024		**122 PO/ SO + 25 VO**
In uitvoering	*uitvoeringsjaar*	*schoolgebouwen*
GSA 2e fase in uitvoering	2025	1 VO
GSA 3e fase in uitvoering	2025 - 2026	16 PO/SO + 6 VO
Totaal uitgevoerd eind programma GSA 2e en 3e fase		**138 PO/ SO + 32 VO**

- Na de in 2026 voorziene afronding van het programma GSA voldoet circa 98% van de schoolgebouwen in Amsterdam aan de landelijke normen voor Frisse Scholen klasse B (of C bij bestaande installatie). Voor de resterende gebouwen heeft de gemeente daar waar mogelijk en passend aanvullende maatregelen gepland of geldt dat deze op korte termijn gesloopt worden of niet vallen binnen de portefeuille onderwijshuisvesting. De gemeente Amsterdam loopt met het programma GSA voorop in Nederland als het gaat om luchtkwaliteit in schoolgebouwen.
- Door de COVID-19 problematiek ontstond in 2020 hernieuwde belangstelling voor luchtkwaliteit in schoolgebouwen. Het ministerie van OCW heeft scholen verzocht opnieuw een inventarisatie te doen én het Rijk stelde de Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (hierna SUVIS) beschikbaar voor ventilatiemaatregelen. Dit heeft eraan bijgedragen dat de belangstelling voor deelname aan het programma toenam.
- Voor de scholen die meededen aan het programma werd tot afloop in 2024 de Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen (SUVIS) aangevraagd, een subsidie vanuit het Rijk die per school maximaal 30% van de ventilatie- en samenhangende maatregelen vergoedt. (Sinds 2022 opgevolgd door vangnetsubsidie van DUS/I). Na aftrek van de subsidie van de investeringskosten per schoolgebouw, is op het overgebleven deel de GSA 80/20% regeling van toepassing, waarbij 80% van de kosten voor rekening zijn van de gemeente.
- De totaal globaal geraamde investeringskosten van het huidige programma GSA tweede fase (2020 – 2023) bedroegen ca. €26,9 miljoen.
  De dekking hiervan is als volgt:
  - € 15,4 wordt gedekt uit het resterende budget GSA 2020 – 2022
  - € 6,9 miljoen uit verwachte middelen subsidie (SUVIS/DUS-I) van het rijk
  - € 1,0 miljoen uit aanvullende middelen die opgenomen zijn bij de Voorjaarsnota 2023 in het investeringsportfolio Maatschappelijke Voorzieningen.
  - € 1,2 miljoen uit aanvullende middelen vanuit o.a. veegbudget en Gezonde Schoolgebouwen Weesp.
  - € 2,6 miljoen verwachte eigen bijdrage schoolbesturen. In 2024 is echter gebleken dat de verwachte uitgaven lager zijn uitgevallen dan eerder gedacht (€ 24,1 miljoen). De belangrijkste reden van dit overschot is vooral dat een drietal schoolgebouwen met hoge urgentiescore extra subsidie kreeg. Naar verwachting is er na uitvoering van de schoolgebouwen die in de 2e fase GSA vallen een overschot van circa € 2,8 miljoen.
- De totaal globaal geraamde investeringskosten van het huidige programma GSA derde fase (2024 – 2026) bedragen ca. € 17,9 miljoen. De dekking hiervan is als volgt:
  - € 14 miljoen wordt gedekt uit het resterende budget GSA derde fase
  - € 0,4 miljoen uit OHP 2024
  - Ca. € 1 miljoen uit verwachte eigen bijdrage schoolbesturen

Hiermee ontstaat een tekort van circa. € 2,5 miljoen.

Het college wordt gevraagd € 2,5 miljoen van het overschot uit GSA tweede fase over te hevelen naar GSA derde fase. Hiermee wordt het ontstane tekort gedekt.

Ad 2. In te stemmen met het overhevelen van een uitvoeringskrediet van € 2,5 miljoen uit het budget voor GSA tweede fase naar GSA derde fase, waarmee wordt beoogd om bij afronding

van het totaalprogramma GSA de luchtkwaliteit in redelijkerwijs alle schoolgebouwen in Amsterdam te hebben verbeterd.

In de afronding van het programma GSA tweede fase is gebleken dat de verwachte kosten lager uitvielen dan in eerste instantie begroot. Redenen hiervoor waren onder andere dat minder maatregelen nodig bleken dan in eerste instantie gedacht. Daarnaast is vanwege urgentie bij een drietal gebouwen een hogere subsidie toegekend dan verwacht. Als gevolg hiervan is uit GSA tweede fase een restant budget ontstaan van ca. € 2,8 miljoen.

Voor GSA derde fase is in 2023 een inschatting gemaakt van het potentieel aantal deelnemers en de daarbij behorende de verwachte investering. Naar verwachting kwamen nog maximaal 24 gebouwen in aanmerking voor deelname aan het programma. De totaal verwachte investering hiervoor werd geschat op € 14 miljoen. Nader onderzoek in 2024 wees echter uit dat niet 24, maar 30 schoolgebouwen nog in aanmerking komen voor deelname aan GSA derde fase. Voor deze 30 gebouwen bedragen de totaal globaal geraamde investeringskosten ca. € 16,9 miljoen. (€ 17,9 miljoen gemeentelijke investeringskosten minus € 1 miljoen eigen bijdrage schoolbesturen).

Uitvoering 2024	Uitvoering 2025	Uitvoering 2026	Uitvoering 2027
€ 5 miljoen	€ 5 miljoen	€ 4,9 miljoen	€ 2 miljoen

Het huidige budget voor het programma GSA derde fase is niet toereikend om werkzaamheden aan deze 30 schoolgebouwen uit te voeren. Daarom wordt het college gevraagd in te stemmen met het overhevelen van € 2,5 miljoen uit het overschot van GSA tweede fase naar GSA derde fase. Hiermee blijft een klein budget voor onvoorziene uitgaven beschikbaar voor GSA tweede fase (circa € 300.000), maar heeft GSA derde fase voldoende budget om uitgevoerd te worden. De totale investeringen blijven binnen het programma GSA. Om uitvoering vanaf 2025 mogelijk te maken worden nu, gezien de gemiddelde doorlooptijd van 9 maanden voor deelname aan GSA, onder voorbehoud van financiering, al voorbereidingen getroffen met de betreffende schoolgebouwen.

Ad 3. Kennis te nemen van het ter informatie aanbieden van de Voortgangsrapportage van het programma Gezonde Schoolgebouwen Amsterdam aan de raadscommissie OZA van 22 januari 2025.

De Commissie OZA wordt middels een raadsinformatiebrief ter kennisname geïnformeerd.

Participatie

N.v.t.

Financiële onderbouwing

Investeringsvoorstel

Basisgegevens investering

Investeringssom	€16.900.000,00
Rentepercentage	0.7%
Afschrijvingstermijn (jaar)	15
Kapitaallasten	€1.200.000,00
Aanvang kapitaallasten	2025

MIP nummer	nnb

Financiële consequenties van de beslispunten

BATEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T + 1	Jaar T + 2	Jaar T + 3
Budget GSA 3 € 14,0 miljoen OHP 2024 € 0,4 miljoen Budget GSA 1 en 2 (overhevelen) € 2,5 miljoen	5122	S	€ 0	€ 1200000	€ 1200000	€ 1200000
Totale Lasten			€ 0	€ 1200000	€ 1200000	€ 1200000

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Documenten

Registratienr.	**Naam**
AD2024-075036	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2024-075037	Bijlage 1 - Voortgangsrapportage GSA 2024.docx (msw12)
AD2024-075038	Bijlage 2- Raadsinformatiebrief voortgangsrapportage GSA 2024.docx (msw12)
AD2024-075060	Advies (pdf)
AD2024-077390	B - 10 Getekende brief VN2024-017634.pdf (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten